

supplement til fortrydelsesretten, jfr. herved særreglen i § 6, stk. 2, 1. pkt. og bemærkningerne hertil. En opsigelsesret ved dørsalg af bogværker er af Den danske Forlæggerforening navnt som en af de mulige beskyttelsesregler, som vil kunne træde i stedet for et forbud mod dørsalg af bøger.

Stk. 3 omfatter „aftale om køb af et bogværk, ifølge hvilken de enkelte bind skal leveres efterhånden“ i modsætning til aftale om „abonnement på bogudgivelser af ikke forud fastlagt omfang“, jfr. om denne sondring i bemærkningerne til § 5, stk. 2. Sondringen har den betydning, at der ved abonnement på bogudgivelser af ikke forud fastlagt omfang er opsigelsesret efter stk. 2, uanset hvor aftalen er indgået, medens der ved køb af bogværker kun er opsigelsesret, såfremt aftalen er indgået uden for fast forretningssted. Er aftalen indgået ved dørsalg, er sondringen uden betydning, da opsigelsesretten efter stk. 3 er den samme som efter stk. 2.

Også *stk. 4* er ny i forhold til det tidligere lovforslag. Formålet med bestemmelsen er at sikre, at forbrugeren gøres opmærksom på opsigelsesretten. I forbindelse med den ny bestemmelse i stk. 3 om opsigelsesret ved køb af bogværker uden for fast forretningssted har man overvejet, om man burde pålægge den erhvervsdrivende en pligt til at oplyse om opsigelsesretten samtidig med oplysningen om fortrydelsesretten, dvs. på mødet, jfr. § 7, stk. 1. Da spørgsmålet om opsigelse i reglen først vil opstå et stykke tid efter aftalens indgåelse og modtagelsen af det første bind, og da man må regne med, at forbrugeren ofte ikke vil opbevare andet af det modtagne skriftlige materiale end selve kontrakten, har man imidlertid ment, at en bestemmelse som den foreslåede vil give en større sikkerhed for, at forbrugeren bliver opmærksom på opsigelsesretten på det tidspunkt, hvor spørgsmålet er aktuelt.

Standardkontrakter vedrørende de af stk. 1 og 2 omfattede aftaler vil allerede idag i almindelighed indeholde en opsigelsesbestemmelse. For disse aftalers vedkommende er formålet med stk. 4 derfor i første række at sikre, at virksomhederne ikke i deres kontrakter optager opsigelsesbestemmelser, som er uforenelige med lovens regler. Det følger ganske vist af § 16, at opsigelsesretten efter § 14 kan påberåbes uanset indholdet af kontraktens opsigelsesbestemmelse, men der bør gribes ind over for selve anvendelsen af opsigelsesbestemmelser, som ikke er i overensstemmelse med § 14, idet virksomhederne ikke bør kunne spekulere i forbrugernes eventuelle ukendskab til den lovbestemte opsigelsesret.

Stk. 4 finder kun anvendelse i tilfælde, hvor aftalen er indgået ved anvendelse af en standard-

formular (standardkontrakt). Stk. 4 omfatter således ikke individuelt udformede aftaler, selv om disse er skriftlige. Bestemmelsen finder heller ikke anvendelse, hvor der ikke findes noget kontraktsdokument, men eksempelvis blot en skriftlig bestilling fra forbrugeren på grundlag af en annonce og den erhvervsdrivendes accept af bestillingen, således som det formentlig ofte vil være tilfældet ved de af stk. 2 omfattede aftaler om abonnement på aviser, ugeblade og tidsskrifter. Ved de øvrige aftaler, der er omfattet af stk. 1-3, vil der formentlig i langt de fleste tilfælde foreligge en standardkontrakt.

Overtrædelse af stk. 4 er sanktioneret med bøde, jfr. § 18, stk. 1, idet man har fundet det vanskeligt at finde en egnet civilretlig sanktion.

Uforenelig med forbrugers ret til opsigelse efter stk. 1-3 er ikke alene bestemmelser om længere uopsigelighedsperiode og opsigelsesvarsel end fastsat i stk. 1-3, men tillige bestemmelser om, at kontrakten kun kan opsiges pr. en bestemt dato — eksempelvis ved årsskifte — idet stk. 1-3 giver ret til opsigelse til udgangen af enhver af årets måneder.

Når der i stk. 4, 1. pkt., tales om, at opsigelsesbestemmelsen „i givet fald“ skal angive, fra hvilket tidspunkt aftalen kan opsiges af forbrugeren, ligger der heri, at der naturligvis ikke er noget i vejen for, at der ikke fastsættes nogen uopsigelighedsperiode, således at aftalen straks efter indgåelsen vil kunne opsiges med det angivne varsel.

Det er forudsat, at § 14 ikke på forhånd udelukker, at forbrugeren i det enkelte tilfælde vil kunne påberåbe sig generalklausulen i aftalelovens § 36 som grundlag for tilsidesættelse af en bestemmelse om en vis tids uopsigelighed, uanset at bestemmelsen er forenelig med opsigelsesretten efter § 14, jfr. de almindelige bemærkninger, pkt. 10.

Når bortses fra bestemmelsen i § 14, stk. 4, foreslås det, at § 14 også skal finde anvendelse på aftaler, som er indgået før lovens ikrafttræden, jfr. § 19, stk. 3. Dette indebærer, at tidligere indgåede aftaler, som har løbet i 9, henholdsvis 3 måneder, efter lovens ikrafttræden vil kunne opsiges med tre måneders varsel. Justitsministeriet har ikke fundet afgørende betænkeligheder ved denne regulering af bestående kontraktsforhold. En generel regulering, som også omfatter allerede indgåede aftaler, er ikke ukendt på andre områder. Der kan bl. a. henvises til lejelovgivningen. Opsigelsesretten efter § 14 bygger på en rimelighedsvurdering, som naturligt må komme til anvendelse uanset tidspunktet for kontraktens indgåelse. Hertil kommer, at der for de tidligere indgåede aftalers vedkommende er større behov for at sikre forbrugeren den beskyttelse, som opsigelses-